

## Od redakcji

Wykorzystywanie seksualne dzieci to zjawisko, któremu w Polsce przyglądamy się coraz wnikliwiej. Nie pytamy już, czy rzeczywiście jest to problem społeczny, czy tylko incydentalne przypadki. Dziś wiemy, że kontakty seksualne z dorosłymi są doświadczeniem wielu dzieci. Choć różnie szacuje się ten odsetek populacji małoletnich (w zależności od definicji wykorzystywania seksualnego od kilku do kilkunastu procent), to wiemy, że nie ma w tym wymiarze obszarów bezwzględniego bezpieczeństwa dla dziecka. Sprawcami wykorzystywania seksualnego są i najbliżsi dziecka, od których jest ono w pełni zależne, i osoby powszechnie uznawane za autorytety, obdarzone publicznym zaufaniem. Wiemy też, że do kontaktów seksualnych może dochodzić w zaciszu domowych sypialni, ale też w placówkach edukacyjnych i opiekuńczych, na obozach, w hotelach czy nawet w kościele. Dziś nie pytamy więc „czy”, tylko układamy wielowymiarową mozaikę wiedzy, której potrzebujemy, by rozumieć to zjawisko i skutecznie mu przeciwdziałać.

Artykuły, które czytelnicy znajdą w tym numerze kwartalnika z różnych perspektyw opisują problem wykorzystywania seksualnego dzieci. Organizując system zapobiegania problemowi warto posiłkować się doświadczeniami tych, którzy szli już tą drogą, by nie popełniać ich błędów i wzorować się na działaniach, których efekty sprawdzono. Joanna Włodarczyk analizuje w swoim artykule zagrożenia, jakie mogą się wiązać z nadmiernym rozbudzeniem społecznych obaw i nieprofesjonalnym diagnozowaniem przypadków wykorzystywania seksualnego w dzieciństwie. Opisana przez autorkę artykułu historia społecznego oporu przeciw sposobom rozwiązania problemu w latach 80. w Stanach Zjednoczonych to ważna lekcja.

Profilaktyka wykorzystywania seksualnego dzieci – bardzo ważny obszar działań, dzięki którym dzieci mogą uniknąć zagrożeń. Działania profilaktyczne mogą być adresowane do potencjalnych ofiar lub sprawców, do ogółu społeczeństwa, ale też wiązać się mogą ze szczególną kontrolą miejsc i sytuacji wysokiego ryzyka. O takich działaniach dotyczących komercyjnego wykorzystywania dzieci związanego z seksturystyką pisze w swoim artykule Gabriela Kühn. Natomiast o działaniach profilaktycznych adresowanych do dzieci, nawet bardzo małych, przeczytamy w artykule Marty Skierkowskiej na temat dobrych praktyk w edukacji dzieci.

Wykorzystywanie seksualne dzieci jest przestępstwem, a procedury karne w sprawach, gdy pokrzywdzonym jest dziecko powinny w pełni gwarantować

jego reprezentację prawną oraz chronić przed wtórną wiktyimizacją. Jak ochrona praw dziecka uczestniczącego w tych procedurach wygląda w świetle obowiązujących w Polsce regulacji prawnych? O instytucji kuratora reprezentującego małoletniego pokrzywdzonego w procesie karnym pisze Monika Horna. O zagrożeniach dla dziecka związanych z opiniowaniem sądowym z jego udziałem informują nas w przeglądowym artykule na ten temat Marta Szymańska-Pytlińska i Aleksandra Chodecka.

Zapraszam do lektury artykułów, które publikujemy w pierwszym w tym roku, ale też pierwszym w nowej formule numerze kwartalnika „Dziecko krzywdzone. Teoria, badania, praktyka”. Od 2014 roku kwartalnik będzie się ukazywał jedynie w formie elektronicznej. Mamy nadzieję, że w dobie powszechnego dostępu do internetu ta zmiana nie ograniczy Państwu możliwości korzystania z naszego pisma. Będziemy wdzięczni za wszelkie uwagi na temat kwartalnika, które prosimy przesyłać na adres [redakcja@fdn.pl](mailto:redakcja@fdn.pl).

Redaktor naczelna

*Monika Szykowska*